

Schilder Anne Feddema beleefde in 2008 zijn eerste tentoonstelling in Museum Belvédère. Nu heeft hij er opnieuw een solopresentatie. Het recent gemaakte werk dat hij toont is, anders dan toen, klein en ingetogen. Er is een hoofdrol weggelegd voor het leven in zijn eigen tuin. En voor het licht.

DIRK VAN GINKEL

Een jaar of wat geleden bezocht Anne Feddema een museum in de Duitse stad Kassel. In een zaal die volhing met grote, overweldigende werken uit de tijd van de barok was ook een klein paneeltje te zien. En het was juist dat paneeltje dat Feddema fascineerde.

„Vanuit de verte kon ik niet zien wat het schilderijtje precies verbeeldde, maar wat me aantrok, was een merkwaardige horizontale streep licht die de schilder op het donkere tafereeltje geplaatst had. Ik was er helemaal door overrompeld. Het was de bijna abstracte uitstraling van die ene verfstreep op een donker vlak die me bij de kladden pakte. Terwijl ik ernaartoe liep, openbaarde zich de voorstelling. Het ging om een avondlijk winterlandschap van Rembrandt. De centrale figuur is een jongetje dat zijn schaatsen onderbindt en die streep licht is de weerkaatsing van zijn ijsers. Pas later heb ik me gerealiseerd hoe belangrijk de ontmoeting met dit 17de-eeuwse *Winterlandschap* voor mijn recente werk is geweest.”

Feddema (Leeuwarden, 1961) was gegrepen door de monumentaliteit van dit schilderijtje van 17 bij 23 centimeter. „Ook kleine werkjes moeten iets monumentaals hebben, realiseerde ik me toen. Er moet iets gebeuren waardoor je al op afstand denkt: hé, wat gebeurt daar? En dan wil je het per se van dichtbij zien.”

Hoe hij die monumentaliteit vertaalt naar eigen werk is nu te zien in Museum Belvédère in Heerenveen.

DROOMMAGTIG

In zijn atelier in Leeuwarden toont Feddema het ene na het andere nieuwe werk. Het zijn allemaal relatief kleine schilderijen die met elkaar gemeen hebben dat ze droomachtige werelden oproepen.

Altijd vormt de natuur het decor. Soms in de vorm van een blader- en bloemrijke tuin waarin zich een vogel ophoudt. Soms als een uitgestrekt en verlaten gebied waarin één enkel klein mensfiguur te zien is. De gedachte aan het werk van de Duitse romanticus Caspar David Friedrich dringt zich dan al snel op, maar anders dan bij hem vormt de grootsheid van de natuur bij Feddema geen bedreiging.

„Ik ben wel beïnvloed door de romantici, dat zal ik niet ontkennen. Maar het is mij vooral te doen om het scheppen van ruimte en het vangen van het licht. Anders dan de romantici zie ik vooral de schoonheid van de natuur, de rijkdom van de verschijningsvormen en de kleurenpracht. Al mijn werk getuigt daarvan. In sommige schilderijen zie je ergens in een hoekje van de natuur vol ontzag een piepklein schildertje zitten met zijn ezel. Dat ben ik en dat geeft de verhoudingen precies weer.”

Bij Feddema zijn de voorstellingen lieflijk, in balans, alles en iedereen voelt zich op z'n gemak in deze sierlijk geschilderde werelden. Meestal is dat geen aanbeveling voor goede kunst, maar hier is dat toch anders. Komt dat door de vitaliteit van het werk, de levenslust,

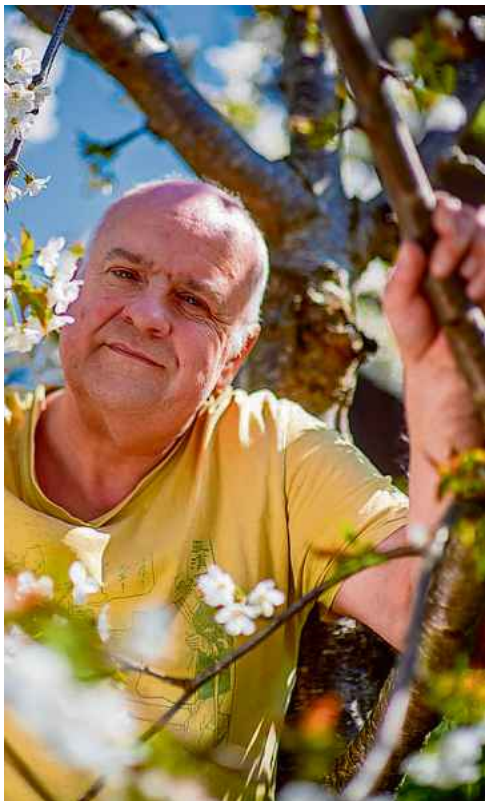

de combinatie van alledaagsheid en droom, de eigenheid van het werk of gewoon alles bij elkaar?

GETHSEMANE

Zelfs in het geval dat een onderwerp pijnlijke associaties oproept, heerst er in het werk van Feddema een zekere vrede. Een favoriet thema van de schilder is Gethsemane, de olijfgaard waar Christus moederziel alleen en vol van angst zijn laatste vrije uren doorbrengt.

„Het is me eerlijk gezegd niet om Christus zelf te doen. Het gaat me, ook hier, om dat kleine figuurtje in die grote tuin. Een tuin met een rijke schakering aan groenen in avondlicht en hijzelf die bloed zweet. Daar heb je het al: rood, groen en oranje. Wat je

Kunstenaar Anne Feddema.

FOTO: HOGE NOORDEN/JACOB VAN ESSEN

Kat Landschap van Anne Feddema. Boven van links naar rechts: Spelen met de Hond; Frysk; Getsemane.

Voorstelling is bijzaak

“
ROOD, GROEN EN
ORANJE. WAT JE
DAAR ALS SCHILDER
WEL NIET MEE KAN!

daar als schilder wel niet mee kan! Zo’n werk gaat dus eigenlijk niet over Christus en zijn bezoeken, maar over rood, groen en oranje, ruimte en licht. De voorstelling is bijzaak.”

Je zou kunnen zeggen dat het werk dat nu op de expositie in Museum Belvédère te zien is het voorlopige eindpunt vormt van een ontwikkeling die rond 2014 is ingezet. Toen verscheen van Feddema een boekje met de titel *Túnsicht/Tuinzicht*. Dat markeerde een ommekeer in zijn werk.

„Persoonlijke omstandigheden – mijn ouders en zus overleden, ik was zelf vader geworden van twee kinderen – leidden ertoe dat ik oog begon te krijgen voor het leven in mijn eigen tuin. Het was er een drukte van belang: met allerhande vogels, een kat op het dak, bloemen die bloeien, jaargetijden die komen en gaan en vooral van daar het licht dat door de bladeren van de bomen viel. Het bleek dat ik me daar heel makkelijk door kon laten inspireren.”

Het recente werk bouwt voort op *Túnsicht*,

maar het is veel verfijnder geworden, compositorisch sterker en monumentaler. Dat laatste heeft veel, zo niet alles, te maken met Feddema’s ‘ontdekking van het kleurpotlood’.

ONTDEKKINGEN

„Ik heb verschillende technische ontdekkingen gedaan sinds *Túnsicht*. Het katoen dat ik na veel proberen in plaats van linnen heb gekozen, gedraagt zich heel mooi. Ik bewerk het met een speciale primer waardoor het een prachtige, beetje ruwe huid krijgt. Het resultaat is heel mooi mat, wat de toegankelijkheid van de schilderijen verhoogt.”

Hij ontdekte ook het werken met sjablonen. „Daarmee kan ik een mooie ritmiek in mijn werk aanbrengen. En eenheid. De sjablonen zijn sierlijk en floraal en passen dus heel goed bij mijn tuinthematiek.” En naast acrylverf en soms olieverf en gouache gebruikt Feddema nu vaak het kleurpotlood.

„Dat kleurpotlood was een openbaring voor mij. Ik pas het toe om transparante lichteffecten mee te creëren, op een manier die je met verf niet voor elkaar krijgt. Ik maak er vaak gebruik van, ik kan het licht er zo goed mee vangen. Anders dan Rembrandt het deed, maar misschien wel net zo effectief. Ik geloof dat ik mijn kleine werken nu ook dat monumentale karakter mee kan geven. Ik hoop dat de bezoekers dat eveneens zo ervaren.”

Expositie Tussenstand, recent werk van Anne Feddema in Museum Belvédère, Heerenveen, tot en met 22 juni.
Zie ook: museumbelvedere.nl.